No. 96 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en NIEUWS-

Wetenschappelijk BLAD,

Zondag en Maandag

22 en 23 April.

Frankrijk.

Parijs, den 18den April.

Ter beantwoording van de zede des heeren *Duchatel* in de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren, heeft de minister van finantien, *Lacave Laplagne*, onmiddellijk het woord opgevat, om in korte woorden nogmaals het gevoelen van het ministerie omtrent de reductie van de 5 pCt. renten te ontwikkelen. Even als vroeger, zeide de minister, dat het gouvernement den maatregel billijk en nuttig achte, maar de uitvoering voor het tegenwoordig oogenblik ongeschikt. Op dit laatste punt wijdde de minister inzonderheid uit, de overige punten, die den grond der zaak betroffen, ter zijde latende. Twee oorzaken, zeide de minister, houden het gouvernement terug om onmiddellijk het remboursement voor te stellen: de staat van den omloop van het geld in Amerika en de toestand der Parijsche beurs; het was minder de vrees voor eene handelscrisis in de Vereenigde Staten die het gouvernement, zoo als men gezegd had, terughield, maar de verlegenheid waarin de republiek zich bevond; het papier had daar ten eenenmale het geld vervangen; binnen weinig tijds zou óf de omloop van het geld hersteld worden, óf het niet meer kunnen worden; in het eerste geval zouden er kolossale sommen naar Amerika worden overgevoerd en in Europa verlegenheid doen ontstaan; in het tweede geval waren de gevolgen niet te overzien. Wat de parijsche beurs betrof, men moest daaromtrent nog grootere bezorgdheid koesteren; in 1836 telde men 156 millioen in de maatschappijen en commandite geplaatst; in 1837, was het bedrag met 561 millioen vermeerderd; maar in 1838 ging de uitbreiding dier maatschappijen alle beschrijving te boven. In de twee eerste maanden werden 118 millioen in deze ondernemingen gestoken, en in de maand maart alleen voor 217 millioen in dien afgrond geworpen; bedacht men daarbij dat de aandeelen dier ondernemingen zoo laag mogelijk daalden, dat er coupons van 500, 250, 100, 25, ja tot 5 fr. toe waren, dan was het voor ieder blijkbaar, dat geen kapitaal, geene publieke schuld daartegen bestand was, en er ook zelfs voor de voorzigtigsten een lokaas tot verleiding bestond. In dezen staat van zaken kwam den minister de reductie ongeraden voor, en dacht hem dat de voorzigtigheid vorderde tot eene latere tijdsgelegenheid een maatregel uit te stellen waartoe de schatkist anders wel in staat was.

Nadat de minister van finantien gesproken had en de rapporteur, de heer *Passy*, zich gedrongen had gezien om aan de kamer mede te deelen hetgeen tusschen den minister en de commissie over de zaak besproken was, werd door onderscheidene stemmen uit het centrum om de sluiting geroepen. De heer *Berryer* echter de tribune beklimmende, bragt de discussie op haar vorig standpunt, betoogde dat de minister niets anders dan het adjournement op het oog had, dat op die wijs de zaak jaarlijks voorkwam en dat men eindelijk toch tot eene beslissing moest komen. De heer *Berryer* wederlegde de argumenten des ministers onder anderen daarmede, dat het beurspel zou blijven bestaan, dat men slechts het bedrog dat in de industriele ondernemingen plaats greep, moest voorkomen; omdat de rentehouder in plaats van 5 fr., slecht 4,30 trok, zou hij toch niet weerhouden worden van de verleidende aanbiedingen van 20, 40 en 50 pCt. die hem in alle prospectussen van industriele ondernemingen toegezegd worden. Nadat de heer *Berryer* gesproken had, werd de zitting tot heden opgeheven.

In de zitting van heden heeft de heer *Roul* tegen het voorstel van den heer *Gouin* het woord gevoerd, 't welk hij onregtvaardig en onuitvoerbaar vindt; de heer *Gouin* heeft daarna zelf de tribune beklommen, ten voordeele van den maatregel niets dan de reeds bekende argumenten aanvoerende. Na hem, werd de heer [illegible] tegen de reductie gehoord.

De aandacht der leden schijnt zich onder de langdurige redevoeringen der voor- en tegenstanders van den maatregel te vermoeijen. Het aantal leden was heden, toen de discussie beginnen zou, niet voltallig en slechts op eene krachtige aanspraak van den president *Dupin*, bevonden de leden zich op hunne plaats. Door den heer *Laffitte* is intusschen nog een amendement, in 15 artikelen vervat, dat wel een ontwerp op zich zelf is, aan de leden rondgedeeld.

— In de kamer der pairs werd heden beraadslaagd over het additioneel credit van 900,000 fr. voor militaire pensioenen in 1838. De markies *Lindenau* beklaagde zich weder daarbij, dat men in de zittingmaanden van het jaar te ruim in de bedeeling was, en daardoor eindelijk te kort kwam.

— De ministeriele bladen houden thans stellig het berigt aangaande de zending naar London, om Frankrijk bij de kroning van Koningin *Victoria* te vertegenwoordigen. Geen der Prinsen, maar de maarschalk *Soult*, zal met deze buitengewone zending belast zijn. De generaal *Sebastiani* zal in de eerste dagen van juny naar Parijs niet terug keeren. De zending naar Weenen, om bij de kroning des Keizers van Oostenrijk tegenwoordig te zijn, is aan den franschen gezant te Weenen, markies *de Saint Aulaire*, opgedragen.

— Men wil, dat de Koning op zijn naamdag, den 1sten mei, eene groote wapenschouwing, zoowel over de troepen als over de nationale garde, zal houden.

— Blijkens de departementale dagbladen, hebben er thans op een aantal punten van Frankrijk bewegingen van troepen plaats.

— Volgens berigten uit Zwitserland, van het hospitaal van Saint-Bernard, is aldaar eene verbazende hoeveelheid sneeuw gevallen en zijn vijf reizigers op den berg omgekomen.

— Berigten uit Oran tot den 3den April melden, dat de stoomboot *Sphinx* aldaar met 350 militairen van Algiers was aangekomen. Onder hen bevond zich de luitenant-kolonel *Yusuf*-bey, die het bevel over de spahis zou aanvaarden. Door twee teruggekomen deserteurs van het vreemden-legioen, had men vernomen, dat *Abd-el-Kader* de fransche renegaten gebruikte om zijne troepen te onderwijzen, en dat hij zich vooral moeite gaf om artillerie-materieel bijeen te brengen.

— Uit Spanje heeft men heden geen tijdingen, dan een berigt uit Saragossa van den 13den April, waarin het verlies, door de karlistische expeditie onder *Tarragual* geleden, veel geringer opgegeven wordt; hetzelve had 374 man bedragen. Het gevecht was voorgevallen bij de brug van Apgouija, die door 1500 nationale garden verdedigd werd; men had levendig gevochten; ook had de nationale garde zoo veel geleden, dat hare terugkomst te Jaca veel naar eene algemeene vlugt geleek. Het overschot van het vreemden-legioen werd den 14den te Saragossa verwacht.

In hetzelfde berigt wordt nog gezegd dat de generaals *Espartero*, *Latre* en *Leon* te Burgos, Valladolid en Logrono ziek liggen, en de karlisten, na al de berigten van hunne verliezen door de telegraphische depeches verspreid, het offensive hervatten en talrijker dan te voren zijn.

— Ter beurze was men van gedachte, dat het adjournement in de kamer omtrent de rentevermindering zou uitgesproken worden, en dit hield de 5 pCt. rente staande. De notering was heden (19 *April*) 5 pCt. 109; 3 pCt. 81; Nap. r. 100,05; Sp. Ardoin 21; Rom. L. 102¾.

Duitschland.

Frankfort, den 18den April.

Bij keizerlijke ukase is bepaald dat, in afwachting van een algemeen reglement van beheer voor de transkaukasische gewesten, te Tiflis een voorloopige raad van beheer zal worden ingesteld, om de belangen dier Russische provincien te behartigen.

Het russisch gouvernement heeft, met overleg van den stadhouder van Polen, besloten, dat, na den afloop der Poolsche klassen-loterij (1840), het verbod van loterijen in Rusland weder in volle kracht zal gehandhaafd, en geene uitzonderingen hoegenaamd in dezen zullen toegelaten worden.

— Onder de aanzienlijke personaadjes die tijdens het bezoek van Keizer *Nikolaas* te Töplitz, in den aanstaanden zomer, in die badplaats verwacht worden, worden ook de koning van Wurtemberg en zijne oudste dochter genoemd.

— Men meent hier te weten dat, kort na de hervatting der zittingen van den Duitschen Bondsdag, aan die vergadering eene diplomatieke mededeeling zal gedaan worden omtrent het besluit van den Koning der Nederlanden, om nieuwe onderhandelingen wegens eene definitive schikking met België aan te knoopen, op den onveranderlijken grondslag der bekende vier en twintig artikelen; terwijl tevens verzekerd wordt, dat Z. M. op het stelligste zou verklaard hebben, geene andere concessien dan die, welke in gemeld tractaat vervat zijn, te zullen onderschrijven.

— In een bijzonder schrijven uit Berlijn van den 15den wordt gezegd, dat men in de laatste dagen van het verblijf alldaar van den belgischen gezant *Lehon* meende opgemerkt te hebben, dat het niet uitsluitend persoonlijke belangen waren die hem zijn bezoek in die hoofdstad hadden doen verlengen. Men meende dat, te gelijk met dien gezant, een uit Frankfort derwaarts gezonden diplomaat te Brussel zoude aankomen, met hetzelfde doel als een van daar reeds te 's Hage gearriveerde staatsman [de Heer *von Scherff* ?], om namelijk eenige niet onbelangrijke punten van de Hollandsch-Belgische kwestie, ten aanzien der betrekkingen van de beide Staten tot naburige mogendheden, ter plaatse zelve te behandelen.

— Het *Frankfurter Journal* deelt een brief uit München van den 9den dezer mede, waarin, als van eene veel indruk gemaakt hebbende zaak, gesproken wordt van het voorloopig schorsen in hunne bediening van drie bisschoppen in Hongarije, die nopens de gemengde huwelijken dezelfde gevoelens als de drie bisschoppen van Keulen schadden aan den dag gelegd; de gewestelijke overheid, die men niet kon veronderstellen dat in dezen op eigen gezag, maar ten gevolge van ontvangen bevelen, gehandeld had, was andere voorschriften uit Weenen wachtende. Men vond hier het bewijs in, dat Keizer *Ferdinand*, alsoo toon tot een regtzinnig katholijk gezacht behoorende, een krachtige voorstander was van de afzijdige stelling der geestelijken met ieder ander onderdaan, waar het de gehoorzaamheid aan de wet gold.

— Brieven uit Keulen wederspreken ten stelligste het door sommige duitsche dagbladen verspreide gerucht, dat het hoofd van het domkapittel van Keulen, de generaal-vicaris *Hüsgen*, met nog drie andere domheeren hunne ambten zouden nedergelegd hebben.

— Nog voor het uitgaan der Hannoversche Staten, is gezegd in *Hamburger Correspondent* verzekerd, van wege de gezanten gemeld op het koninklijk voorstel tot vermindering van sommige belastingen voor de dienst van 1838 op 1839; dit antwoord is aan dezen inhoud: „In antwoord op het koninklijk voorstel van den 28sten februarij jl. betrekkelijk eene vermindering van belasting op het pinggeld en patent, geven de Staten te kennen dat zij hunne toestemming tot het montant dier vermindering, ten bedrage van 102,000 rijksdaalders, volgaarne geven, zoo deze vermindering slechts geen te kort op het dienstjaar 1838 op 1839 daarstelt. De Staten vereenigen zich echter om, met betrekking tot de reeds in het patent van den 15den November jl. vervatte koninklijke toezegging der thans aan hun oordeel onderworpene belasting-vermindering, den wensch te uiten, dat het Zr. M. moge behagen, om voortaan het grondwettig overleg met de Staten aan de uitdeeling van soortgelijke beetten te doen voorafgaan."

— Uit Göttingen meldt men dat, op aandrang van curatoren der universiteit te Hanover, als daartoe door de hooge regering gedrongen, de hoogleeraars der Göttingsche hoogeschool weder tot het benemen van een vertegenwoordiger dier universiteit in de Staten des rijks waren bijeen gekomen, en dat (in weerwil van eene nieuwe protestatie van den bekenden professor *Hugo*, die zich tegen elke keuze van een dusdanigen vertegenwoordiger verklaart, zoolang de zeven afgezette hoogleeraren niet bij de beraadslagingen daarover kunnen tegenwoordig zijn) ditmaal de kanselarijraad *von Lipcke*, te Hanover, tot afgevaardigde der academie benoemd was. Men twijfelde noch aan diens toestemming, noch aan de goedkeuring dezer keuze door de regering.

— Uit Hongarije wordt geschreven, dat, na de wegvloeijing van het overstroomingswater, de weêrsgesteldheid aldaar zeer voordeelig voor den landman geworden was. De winteroogst stond goed, en de zaaitakken hadden den harden winter en den watersnood zonder schade doorgestaan. Zeer bejammerenswaardig was het, dat er in de door het water reeds zoo zwaar bezochte streken van Hongarije, thans zulke menigvuldige branden ontstonden, dat men zelfs het gegronde vermoeden van moedwillige brandstichting koesterde; en dit, in weêrwil van de afkondiging van het standregt.

Te Pesth waren duizenden handen bezig met het uitpompen van het overstroomingswater, de opruiming der bouwvallen, en het aanbrengen van bouw-materialen. Bij alles heerschte de meeste orde en overleg.

De geldsommen die alleen te Weenen voor de ongelukkige bewoners van Pesth zijn bijeengebragt, worden reeds op een millioen guldens begroot. Ook te Frankfort zijn reeds aanmerkelijke sommen tot hetzelfde einde bijeen verzameld.

— Volgens het *Journal de Smyrne*, had een tartaar bij het engelsche gezantschap te Konstantinopel het berigt aangebragt dat de Schach van Perzie zich nog steeds aan het hoofd der expeditie ten Herat bevond.

Nederlanden.

Breda, den 21sten April.

Naar men vernoemt, zal Zijne Majesteit, op Hoogstdeszelfs reis naar Amsterdam, door HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje* en *Frederik* der Nederlanden, benevens door de twee oudste zonen van den Kroonprins vergezeld worden. Het verblijf van Z. M. en van HH. KK. HH. in de hoofdstad, wordt gezegd eene week te zullen duren.

— Door Z. M. is dezer dagen tot opziener over de mank te Soerabaija, benoemd de heer *Gadon*, thans mechanicus bij de munt te Utrecht.

— Men vernoemt dat Z. K. H. Prins *Frederik* dezer dagen aanzienlijke aankoopen van gronden in den omtrek der residentie gedaan heeft. Onder anderen zou Hoogstdeszelve eigenaar zijn geworden van het huis *de Paauw* en het buitengoed *Raaphorst*, behoorende aan den schout-bij-nacht *Twent*, en gelegen bij het dorp Wassenaar, aan den straatweg van 's Hage naar Leiden.

— Door heeren commissarissen der Hollandsche ijzeren spoorweg-maatschappij, aan wie bij vroegere koninklijke besluiten concessie verleend is tot den aanleg eens ijzeren spoorwegs van Amsterdam naar Haarlem, is dezer dagen andermaal een request aan den koning ingediend, ten einde ook concessie te erlangen voor den weg van Haarlem naar Rotterdam. Dit tweede request zou, naar men vernoemt, reeds naar de onderscheiden ministeriën verzonden zijn tot inwinning van consideratien en advijs.

— Den 2den Mei aanstaande, zal in het kerkgebouw der remonstrantsche gereformeerde gemeente te Amsterdam een huishoudelijk muzijkfeest gegeven worden door de afdeeling Amsterdam der maatschappij tot *Bevordering der Toonkunst*, bij die gelegenheid zal het oratorium *Paulus*, van Mendelssohn worden uitgevoerd.

— Volgens de jongste berigten uit Zweden, duurt de winter aldaar nog steeds met aanhoudende strengheid voort. Te Stockholm stond de Thermometer van *Celsius* bij 18 graden beneden nul, overeenkomende met 2 graden onder nul van *Fahrenheit*. De sneeuw, die op de groote massa viel, lag op vele plaatsen van 8 tot 12 voet hoog. Men verwachtte den 10den April te Gothenburg nog in groote maand open water.

De nieuwe nuntius in België monsignore *Fornari*, heeft II. dinsdag zijne geloofsbrieven aan den minister van buiten- en binnenlandsche zaken te Brussel overhandigd. De abt *Spinilli*, die voorloopig de bediening van nuntius waarnam, is door de komst van zijn opvolger alweder betrekkelijk gemaakt.

— De heer *Johan XIIIP*, die tot de belgische legatie in Italie behoorde en sedert eenige dagen te Brussel terug was gekomen, is thans vervangen door den Konstantinopel hebben, met depesches en de geschenken voor den Sultan bestemd. Deze laatsten bestaan uit een aantal keurig bewerkte wapenen uit de Luiksche fabrieken, uit een stel Nankinsche goeren, bestemd voor Gent, zijden uit Antwerpen te ontvangen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (20 *April*) waren genoteerd: Belg. 102⅝; O. Met. 100½; Sp. Ardoin 18½; Dekered. 6; N.p. r. 93; Rem. L. 10?; Certif. te Antwerpen 100; Braz. 76. — Wissel op Amst. en Rott. ¾ Ct. uit pap. en k.

De londensche berigten tot den 18den dezer, gaande, behelzen geen belangrijk binnenlandsch nieuws. Men vernoemt uit dezelve, dat in den staatelijken raad van Londen eene sportgelijke discussie plaats heeft gehad over het voornemen om bij de krooning der koningin de zuinigheid in acht te nemen, als eenige dagen vroeger in het Hoogerhuis ontslaan was; men was intusschen tot geen besluit gekomen; en zou de raad zich nader met dit onderwerp bezig houden. De haast, die H. M. verlangt dat met hare krooning gemaakt zal worden, schrijft men aan haar verlangen toe om zoodra mogelijk eene reis door het verrenigd koningrijk te doen. In Ierland werd zij reeds in de maand Augustus verwacht. Het gerucht hep te Londen dat lord *Hill*, opperbevelhebber des legers, weldra door den hertog *van Cambridge* als zoodanig zou vervangen worden.

— Volgens de laatst berigten uit New-York tot den 26sten Maart, te Londen ontvangen waren toen in de beide Kanada's de voorstellen der Britsche regering wegens de schorsing der wetgevende ligchamen aldaar (die sedert door het Britsche Parlement aangenomen zijn), alsmede het voornemen, om lord *Durham* met buitengewone magt naar de Britsche bezittingen in Noord-Amerika te zenden, bekend geworden. Een en ander had in de Kanada's den verwachten ongunstigen indruk gemaakt, en vooral in Opper-Kanada. Te Toronto, de hoofdstad van Opper-Kanada, was in de eerste dagen van Maart de regtspleging begonnen over sommige belhamels bij de laatste oproerige bewegingen. Zelfs de kolonel *Sutherland* stond wegens het doen van invallen op het grondgebied der kolonie voor eenen krijgsraad te regt. In de aan Kanada grenzende Staten van het Noord-Amerikaansche gemeenebest bleef steeds verbittering tegen de Engelschen en voortegenpoedigheid voor de opstandelingen heerschen.

— De plegtigheid van het beedigen der constitutie, door H. M. de koningin van Portugal, die, zoo als reeds gemeld is, door niets gestoord is geworden, heeft juist op den dag harer 19de verjaring plaats gehad. In de bij die gelegenheid gehouden aanspraak die tevens tot sluitings-rede van de buitengewone zitting der cortes dienen moest, legde H. M. haar vertrouwen aan den dag dat deze nieuwe constitutie den grond van eensgezindheid, en alzoo tot orde, vrede en welvaart leggen zoude. — Dienzelfden dag nog is door H. M. een besluit genomen, waarbij algemeene kwijtscheldung wordt verleend voor alle de pogingen tot omverwerping der bestaande instellingen en van het koninklijk gezag, of ook tot stoorlij der openbare orde, die sedert den 10den September 1836 in Portugal hebben plaats gehad, met dien verstande, dat de daaromtrent gevoerde regtspleging als niet gedaan zal worden aangemerkt, de deswege uitgewekenen vrijelijk zullen kunnen terug keeren, en de krijgslieden, mits den eed op de nieuwe staatsregeling afleggende, in hunnen vorigen rang zullen worden hersteld. Alleen de burgerlijke ambtenaren zullen hunne posten niet erlangen. — Bij een tweede besluit van dezelfden dag worden van deze groote amnestie uitgezonderd, allen die oproerige handelingen ten voordeele van don *Miguel* hebben verrigt. De koningin doet echter de toezegging dat ook dezen de uitwerkselen harer goedertierenheid zullen ondervinden, zoodra de Miguellistische guerilla's, die tegen hen zullen hebben nedergelegd. — De amnestie zal dus bij voorraad enkel ten gunste der revolutionnairen, en vooral ook van de aanzienlijke Portugezen, zoo als *Palmella*, *Saldanha* en andere werken, welke laatsten in het vorige jaar de wapenen tot herstelling van don *Pedro's* grondwet hebben opgevat. Men weet, dat deze laatsten alreeds naar Engeland gewekken zijn, en dat de koningin en haar gemaal steeds bezocht werden; heimelijk met hen in te stemmen.

— Fondsen waren te Londen genoteerd: 3 pCt. Cons. 93½; Ned. W. S. 2½ pCt. 57⅞; dito 5 pCt. 100¼; Rus. 106; Port. 5 pCt. 21⅛; Braz. 76; Col. 25.

WETGEVING.

Het besluit des Konings van den 16den dezer, bepalende het tijdstip van den overgang der tegenwoordige tot de nieuwe wetgeving, en van de invoering der nog ontbrekende regterlijke organisatie, heeft, tot beschaming van velen verdenkers der goede trouw van het hoog bestuur, aller harten verblijd; en is eene blijde boodschap geweest

[illegible] belang bij hebben. Wij vinden den provisionelen staat van ons regeringsreglement [illegible] die nimmer [illegible] die niemand [illegible] in zulke omstandigheden [illegible] die meenden uit het lange tijdsverloop sedert 1813 te moeten besluiten, dat de hooge regering de onafhankelijkheid der regterlijke magt [illegible] bezwaren werden [illegible] deze tegenwoordige [illegible] dus vergeet men dat zulke [illegible] eene vroegere lands-inrigtingen, naar den tegenwoordigen tijd gewijzigd. Dan vergeet men, om een geest van provincialismus, als een spookzel te doen verschijnen, dat die provinciale boven de bolwerken der openbare vrijheid zijn, en plaatselijke en gewestelijke belangen niet wederstreden [illegible] gedreven centraliserende geest der hooge administratie. Dan ziet men voorbij het voorregt van het bezit van eenen hoogen raad, en de onafhankelijkheid van alle regterlijke ambtenaren verzekerd. En dit is toch eene oneindige waarde in eene beschaafde grondwettige maatschappij. Met den eersten Junij dezes jaars zal dus het hoogste regterlijke collegie ingesteld worden, en deszelfs voorloopige werkzaamheden verrigten; daaronder behoort vooral het maken van tarieven. Het zoude wenschelijk zijn, dat de concepten dier tarieven werden opgemaakt of tot nader onderzoek vielden toevertrouwd aan zulke raden, die naauwkeurig bekend waren met de provincien, waar het tarief werken moet; of wel dat die concepten [illegible] van andere inrichtingen werden opgezonden aan de gewestelijke besturen der provincien om considerationen en advies; en dat de overige leden des raads het verslag der gecommitteerde raden aannamen. Bij een zoo verschillend terrein, bij de moeijelijkheden en kosten van transport te water of te lande, zoals in Vriesland en Zeeland, en de overige eilanden tot Nederland behoorende, is het niet mogelijk om een algemeen tarief te maken, dat niet in de provincien eenige wijziging behoefde. Bij de onderscheidene werkzaamheden aan den Hoogen Raad opgedragen treffen wij de wet aan op zeeroovery; hoe gaarne hadden wij gewenscht dat de Regering aan hetzelfde collegie ook de taak hadde opgedragen, om een wetsontwerp te maken tot regeling van de conflicten; een ieder herinnert zich toch, dat bij de discussie der wet op de organisatie in 1827 het daaromtrent in de voordragt voorkomende, uit de wet geligt is geworden staande de deliberatie, en dat niets daarvoor in de plaats getreden is; en toch kwam het toen in de wet voorkomende stelsel op zaken van gemengden aard aan velen als redelijk en billijk voor, ondanks den heftigen tegenstand van enkelen. Maar ofschoon die zaak wel later zal overwogen worden, mogen wij der Regering dank zeggen over het besluit, om met middernacht tusschen 30. Sept. en 1. Oct. dezes jaars de nieuwe wetgeving in te voeren. De regering heeft door dit besluit het bewijs gegeven, dat koning *Willem*, door vreemden en Nederlanders *de regtvaardige* genaamd, zulks inderdaad is, en niet ten onregte een naam wil voeren ten hoogste vereerend voor eenen Vorst, en zoo zeldzaam verdiend als verkregen in den tegenwoordigen tijd. Koning *Willem* toont door dit besluit, dat hij in waarheid de onafhankelijkheid van het regterswezen wil; [illegible] bij zelf voor [illegible] te Amsterdam bij de aanneming [illegible] van Grondwet. Koning *Willem* toont, dat hij zijne luistervolle en gezegende Regering niet wil ontluisterd, niet wil bezwaard zien bij tijdgenooten naneef, door het verwijt, als of hij de Regtvaardige geene onafhankelijkheid van Regters verlangde, en niet begeerde een volk, dat met eigen kracht het juk van vreemde overheersching had verbroken, eene eigene wetgeving, zooals aan een vrij volk past, te schenken. Wanneer koning *Willem*, bij een vol gemoed, VADER WILLEM wordt genoemd: het strekke hem steeds tot eere: hij verlangde niet dat zijne regering, *eene vaderlijke regering* genoemd wierd, omdat hij als een vader voor hulpbehoevende minderjarige kinderen zorgde; maar omdat hij dat hemelsch gevoel van vaderlijke liefde in toepassing bragt op de vrije bewoners van Nederland; die hij niet als zijne minderjarige *onderdanen*, maar als zijne meerderjarige landgenooten beschouwde, op welke hij zich beriep in tijden van gevaar; en die als mannen niet als kinderen, zich om hem schaarden, aan wien de zorg voor het behoud des geheelen Vaderlands was overgegeven. Met die invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving voltrekt de koning het staatkundig gebouw, hetwelk hem ter opvolging toevertrouwd, met die nieuwe wetgeving versiert koning *Willem* zijne kroon met de paarl, die daaraan nog ontbrak, en die des te schooner is; omdat uit die wetgeving eene nieuwe bron van weldaden voor de Natie zal voortvloeijen, en haar het schandmerk zal doen vergeten, hetwelk vreemde overheersching door vreemde wetten op Nederland gesteld had; van den 1. October dezes jaars, herneme Nederland dan eigene zeden bij eigen wetten, met afgedaan van de misbruiken en verkeerdheden, die de vreemde wetgeving op karakter en zeden bewerkt had.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *München* is den 24sten dezer, slechts in den [illegible] van 42 jaren, aan een borstkwaal overleden de [illegible] van [illegible] aan de Munchener hoogeschool beroepen hoogleeraar [illegible] Mönnich, die eerst voor weinige weken door den koning [illegible] van het domkapittel te *Wurzburg* benoemd was. De overledene als schrijver, vooral wegens zijne *Symbolik*, geacht wordt, leverde bij zijn persoonlijk karakter algemeen betreurd. — Op den eersten Paaschdag werd te *Frankfort* in de *St. Catharina*-kerk, in eene meesterlijke wijze door onder een getal voorboorders zooveel de kerk slechts bevatten kon, Haydn's oratorium *de schepping* uitgevoerd. Vijf muzijkverrigtingen [illegible] het personeel van den schouwburg en van het orkest, alsmede de voornaamste muzikale talenten, waaronder uit den aanwezenden vreemde, gelijk de gravin Rossi en eene baronnes von Rothschild, droegen tot de uitvoering bij. Het orkest werd door den kapelmeester Guna bestuurd. De opbrengst was bestemd voor de door den watersnood ongelukkig geworden bewoners van *Pesth*.

ITALIE. — Uit *Napels* wordt van een pas voltooid schilderstuk van den Nederlandschen kunstschilder VANVLOTT gewag gemaakt, hetwelk voor een der meest welgeslaagde gehouden werd die men er sedert jaren gezien had. Het stuk stelt het *St. Marcusplein* te *Venetie* voor. » De sierlijkheid - dus schrijft men - waarmede alle details zijn uitgevoerd, de misleidende wijs waarop de talrijke veelkleurige marmerzuilen oprijzen en afgerond zijn, de ingangen en nissen zich verdiepen, de beide bronzen paarden tegenover den hoofdingang der kerk uitkomen; verrassen en boeijen iederen beschouwer. De kunstenaar koos het oogenblik, waarop eene processie over het plein naar de kerk gaat, en omtrent bij de 500 zooveel mogelijk afgebeelde personen zetten der schilderij in hun bont gewemel leven bij. Het licht van den vollen middag maakt bijna geen schaduw merkbaar, hetgeen eene nieuwe, toeverachtige uitwerking te weeg brengt. De heer VANVLOTT vervaardigde deze schilderij voor Z. M. den Koning, die het voor drie jaren [illegible] doorreis te *Venetie* bestelde, en bragt hetzelve voor eenige maanden herwaarts. De Koning was over het stuk hoogst te vreden en droeg den kunstenaar op, om als tegenhanger eene schilderij van de prachtige kathedraalkerk te *Palermo* te vervaardigen. Voorloopig is het stuk hier voor het publiek ten toon gesteld. Hier verrukt alzoo, even als eens in den vroegeren tijd, een *Nederlander* de *Italianen*, daar hij hun den glans van hunnen schoonen hemel afspiegelt."

ENGELAND. — Te *Edinburg* zal binnen kort het licht zien eene verzameling van de redevoeringen door lord BROUGHAM uitgesproken, in orde gebragt door den redenaar zelven en met eene voorrede, aanmerkingen en toelichtingen verrijkt. Om het werk meer belang bij te zetten, zal de heer BROUGHAM er biographische schetsen van zijne vermaarde tijdgenooten bijvoegen; eene critische verhandeling over de welsprekendheid der Ouden, met vertaalde proeven, zal bovendien in deze verzameling opgenomen worden. — Te *Edinburg* heeft thans ook het 7de en laatste deel van het leven van sir WALTER SCOTT, door zijnen schoonzoon LOCKHARDT beschreven, de pers verlaten.

FRANKRIJK. — Door den kapitein DUMONT D'URVILLE, die in de maand September van het vorig jaar, aan boord der *Astrolabe*, de reede van *Toulon* verliet, om eene wetenschappelijke reis rondom de wereld te ondernemen, zijn reeds van de hoogte van *Teneriffe*, aan den minister van marine berigten toegezonden, tot den 25sten October gaande, omtrent de tot dien tijd op zee gedane waarnemingen. Onder deze waarnemingen komen in de eerste plaats voor die van de temperatuur der zee op verschillende diepten, vergeleken met die op de oppervlakte van het water. De grootste diepte tot welke de *thermometrographe* gedaald was, was 1000 vademen (5,000 voeten). Het vaartuig bevond zich toen op 28° 59' N. breedte en 16° 55' lengte; de temperatuur van het water was, des morgens ten elf ure, aan de oppervlakte 23° 6' centigraden, en werd op 1000 vademen diepte slechts 5° 1' bevinden. De temperatuur van de lucht was toen een halve graad minder dan die van het watervlak. Drie malen, bij zeer kalm weder, had men beproefd, om op eene diepte van 200 vademen water te putten met het werktuig door den heer RIOT uitgevonden; eens waren de touwen van het werktuig verward geraakt, de beide andere proeven waren wel geslaagd. Eens was men in de gelegenheid geweest, om de hoogte der golven te weten, met behulp van het werktuig door den heer ARAGO uitgedacht; de hoogte van de baar, gemeten terwijl zij zich trapsgewijs ter zijde langs den mast verhief, gaf 14 à 15 voeten van derzelver holte tot den top. Tweemalen heeft men de doorschijnendheid van de zee trachten te meten, door, bij kalm weder, een wit porseleinen bord in zee te doen zinken. De diepte waarop hetzelve niet meer begon zigtbaar te blijven, was twintig vademen. Een dier proeven geschiedde in den zonneschijn, de andere in den schaduw. Men heeft voorts dergelijks aan boord proeven omtrent de digtheid van het water genomen, en daarin op verschillende breedten een onderscheid ontdekt hetwelk niet enkel aan de temperatuur kon toegeschreven worden. Te *Teneriffe* hebben de geleerden aan boord van de *Astrolabe* den Piek beklommen en daar onderscheidene waarnemingen gedaan, als omtrent de hoogte van den berg, de afdoeming van de temperatuur, de vochtigheid der lucht op den top des bergs, vergeleken met die van de oppervlakte der zee; de wet der variatie aan de magnetische intensiteit, naar evenredigheid der hoogte; bij deze waarneming, heeft men echter een voornaam punt verzuimd, te weten, de inclinatie van de magneetnaald op den top des bergs. Voorts werden aan boord der *Astrolabe* op de reede van *Teneriffe* nog onderscheidene waarnemingen gedaan, als omtrent de electrieke straling, den invloed van het aan boord zijnde ijzer op de kompassen, waarvoor men het schip langzaam om zich zelf had doen wenden, het grootste verschil was slechts 30' geweest. — In de voornaamste plaatsen van *Frankrijk* is men thans begonnen om inschrijvingen te openen ten einde bijdragen te verzamelen voor het monument van MOLIÈRE. De fransche *Comedie* heeft besloten tot hetzelfde einde op den 28sten eene buitengewone dramatische voorstelling te geven, waarbij de prijzen der eerste rangen op 24, 20 en

15 fr. gesteld zijn. De fransche Akademie heeft voorts, haren Directeur, den heer DE BARANTE, opgedragen, om zich met de commissie van het monument omtrent deszelfs totstandbrenging te verstaan. — Door den heer MORREAU CHRISTOPHE wordt thans uitgegeven een werk over de hervorming der gevangenissen in *Frankrijk*, zijnde het resultaat van langdurige navorschingen. Door den schrijver is, op last van den minister van binnenlandsche zaken, *Engeland* en *Schotland* bezocht geworden, met het doel om er de kolonien van landbouw te onderzoeken; met hetzelfde oogmerk zal hij eerlang op hoogen last ingelijks *België* en *Holland* bezoeken.

BELGIE. — In de Brusselsche bladen vindt men van eene toonkunstige bijzonderheid gewag gemaakt, welke eenstaanden Zondag door de kweekelingen der koninklijke Muzijkschool te *Brussel* zal worden uitgevoerd. Het is een stuk voor de piano, hetwelk door niet minder dan zestien personen op acht groote staartstukken moet uitgevoerd worden. Het stuk is geene vierdubbele zoogenaamde *à quatre mains*; gelijk men denken zou; ieder executant speelt eene afzonderlijke partij in dit vreemdsoortig stuk, 't welk op de concerten van den heer H. HERZ, gedurende den afgeloopen winter, te *Parijs* veel van zich had doen spreken.

NEDERLANDEN. — Bij den boekhandelaar J. W. VAN HAGEN, te *'s Gravenhage*, is thans verkrijgbaar gesteld de catalogus eener kraaije verzameling van Boekwerken en Handschriften, welke eerstdaags openbaar zullen verkocht worden en meerendeels nagelaten zijn door wijlen den heer C. S. FRANKEN, in leven Dr. en gewezen Hoogleeraar der *Sorbonne*, bibliothekaris der koninklijke bibliotheek te *'s Hage* en ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw. Deze verzameling, door een' der kundigste en geleerdste bibliographen in ons vaderland bijeengebragt, onderscheidt zich, behalve door een aantal der kostbaarste Manuscripten en zeldzame uitgaven der 15de eeuw, ook door vele kostbare en belangrijke werken in folio der 16de, 17 en 18de eeuwen, die de belangstelling onzer vaderlandsche boekbeminnaars moeten trekken, en hen bij den verkoop in de gelegenheid zullen stellen, om hunnen boekenschat met belangrijke bijdragen te verrijken. De geheele verzameling bestaat uit 296 folio werken, uit 444 kwartijnen en 2,528 nommers in 8°.

Ter Amsterdamsche Beurs van Vrijdag (20 *April*) werden verhandeld: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54⅛, ½, ⅛; ditto 5 pCt. 101⅛; Kansbilj. *f* 25⅛, ⅝, ¼; Amort-Synd. 4½ pCt. 95⅝, ¼, ⅛; ditto 3½ pCt. 79¾, ⅜; Handelm. 185⅛, ¾, ¼; O. Indie 5 pCt. 99½; Ardoins 85 & 18⅝, ⅝; Uitgest. 5⅞; Met. 5 pCt. 102⅜; Peruan. 15¼; Braz. 77½.

VERKOOPING VAN

MEUBILAIRE GOEDEREN.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Openbaar Notaris, residerende te *Breda*, zal, ten verzoeke van de gezamenlijke Erfgenamen van wijlen Mejuffrouw M. P. VERHOEVEN, eerder Weduwe wijlen den Heer J. WIJNANTS, en laatst van den Heer P. F. ESNAULT, overleden te *Breda*, op Donderdag den 26. April 1838 en volgende dagen, beginnende des voormiddags ten 10 ure, ten haren sterfhuize, in de Reigerstraat of Kerkenhuisjes, Wijk D., N°. 51 en 52, aan den meestbiedenden, Publiek

VERKOOPEN:

Eenen zeer aanzienlijken INBOEDEL, bestaande in: Mahonieehouten Chiffonnières, Dienbuffet, Kastje, Hangoortafel, een Couchtafel met zeven Inlegplanken, Eikenhouten Kabinet en Mangel, twee Nachttafeltjes met marmeren bladen, Nachtcommodes en Ladetafels, Spiegels en Platen, Stoelen met zwarte en andere zittingen, eene Canapé op ressorts, verscheidene Ledekanten met Behangsels, vele Staatsie-gordijnen met Draperien, Val- en andere Glas-gordijnen, verscheidene zeer goede Bedden, Peluwen en Kussens, Haren, Wollen en Bonte Matrassen, vele Katoenen en Wollen Dekens, eene aanzienlijke partij Slaaplakens; Tafellakens, Servetten, waaronder verscheiden Damasten stellen, Handdoeken en nieuw Linnen, Tapijten en Carpetten, Kook- en andere Kagchels, eene Pendule met Vazen en Stulpen, Porceleinen, Koffij- en Theeserviezen, Soepterrienen, Bakken, Borden en Schotels, veel verlakt Koper-, Tin-, Blik-, IJzer-, Glas- en Aardewerk, enz.

Voorts eene partij gemaakt Zilverwerk; als: twee Koffijkannen, Theepot, Melkkan, twee Sauskommen, zes Kandelaars, Olie- en Azijnstel, eenige Mosterdpotten en Zoutvaten, verscheidene dozijnen Lepels en Vorken, drie Soeplepels, Theelepeltjes, en verdere kleinigheden.

Gemelde Goederen zijn dagen voór de Verkooping, en alzoo op den 25. April 1838, op de gewone uren, ter plaatse voorloopend, voor een ieder te zien.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op Zaturdag den 28. April 1838, des avonds ten zeven ure, in het Koffijhuis bij de Wed. OERS, op de Groote Markt, te *Breda*, in het openbaar Veilen:

1°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen binnen *Breda*, aan de Noordzijde van den Haagdijk, belend: Oost, dan Heer GRAANEN en West de Broot van de Nederlandsche Kerk, gekadasterd Wijk C., N°. 49.

2°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen binnen *Breda*, op de Oostzijde van de Veemarkt, belend: Zuid P. ARNAU en Noord T. FRENS, gekadasterd Wijk C, N°. 194.

3°. Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen binnen *Breda*, op de Oostzijde van de Sint Annastraat, belend: Oost, Noord- en Zuid C. VAN RETHY, gekadasterd Wijk D., N°. 178.

VERKOOPING VAN

ONROERENDE GOEDEREN,

te *ZEVENBERGEN*.

De Notaris J. VAN DER ZAAG, residerende te *Steenbergen*, zal, ten verzoeke van J. BAATEN, Landbouwer in de Gemeente *Steenbergen*, en de verdere geinteresseerden, op Maandag den 30. April 1838, ten huize van den Kastelein J. VAN DE KAR, ter inzet veilen, en op Maandag den 7. Mei daaraanvolgende, ten Huize van den Kasteleinen A. DAAMEN, aan den meestbiedenden of hoogstmijnenden Verkooper:

1°. Eene kapitale HOFSTEDE; met 54 Bunders, 12 Roeden, 60 El extra goede LANDEN, daartoe behoorende, staande en gelegen in den Polder *de Oude Heye*, Gemeente *Steenbergen*.

2°. Een perceel BOUWLAND, groot 3 Bunders, 09 Roeden, 50 El, gelegen als voren, en

3°. Een perceel BOUWLAND, groot 2 Bunders, 07 Roeden, 60 el, gelegen in den Polder *Kruisland*, Gemeente voornoemd.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

Zijnde deze Goederen inmiddels uit de Hand te Koop.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Notaris VAN DER ZAAG, voornoemd.

*** Te HUUR, in *'t Huis ten Bosch*, Gemeente *Prinsenhage*, bij het fraaije *Liesbosch*, een zeer net BOVENKWARTIER, met apparten uitgang, bestaande in eene groote vrolijke Zaal, met Tapijt, twee belendende Slaapkamers, met matten belegd, en Kleederkamer, alles zeer netjes gemeubeleerd, op zeer aannemelijke voorwaarden.

VERKOOPING VAN

VASTE GOEDEREN,

te *ZEVENBERGEN*.

De Notaris VAN DE WERK, residerende te *Steenbergen*, zal aldaar, ten Herberge van H. H. KLEERSMAKER, op Dingsdag den 1. Mei 1838, voorloopig, en op Dingsdag den 15. Mei daaraanvolgende, finaal, beide des avonds om 6 ure, in het openbaar Veilen en Verkoopen:

Eene kapitale en wel gelegen BOUWHOEVE, met ruim 36 Bunders LAND, staande en gelegen in den *Bredaschen Polder*, onder *Zevenbergen*, nabij den Straatweg van *Breda* naar den *Moerdijk*.

Aan te vaarden Stoppeltijd 1838.

STOOMBOOTEN

WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
alle dagen 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Zullende dadelijk bij aankomst te *Rotterdam* eene zeer gemakkelijke DILIGENCE gereed zijn, om de Passagiers naar 's Hage te vervoeren, terwijl 's morgens ten half vier ure dito bij J. STAMS, op de Dierkade, zal afrijden eene DILIGENCE, ten einde voor het vertrek der STOOMBOOTEN te *Rotterdam* aan te komen.

STOOM-JAGT

PRINSES MARIANNE.

van MIDDELBURG naar ROTTERDAM,
April 1838.

	Van MIDDELBURG.		Van ROTTERDAM.	
Dingsdag	24, 's morg.	11 uur.	Woensdag 25,	5 uur.
Vrijdag	27, »	5½ »	Zaturdag 28,	8½ »
Zondag	29, »	3 »	Maandag 30,	8½ »

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.